Poštnina plačana v gotovini LETO VII V Ljubljani, 26. novembra 1934. Štev. 48. Posamezna številka 1 Din

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III Telefon št 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon štev. 2549

Zasedanje Zveze narodov

Mreža intrig okrog naše pritožbe

Naše jasne in upravičene zahteve bi radi zamotali v čisto ločene in tuje politične načrte —

Kaj pravi Francija?

Paris, 25. nov. b. Tukajšnji poluradni »Temps« objavlja uvodnik o jugoslovanski pritožbi proti Madjarski, v katerem v ostrih besedah odobrava jugoslovanski korak, ker je bil potreben, da se vse kulturne države vendar enkrat z združenimi močmi uprejo tiraniji tistih mednarodnih politikov, ki se sprehajajo po Evropi z revolverji v rokah in morijo po svoji mili volji državnike in vladarje.

»Jugoslovanska pritožba je sprožila važno vprašanje, ki ga je treba rešiti in pri katerem bo Francija z vso svojo močjo pomagala, da se reši pravilno. Toda kar napravlja stvar nekoliko bolj zamotano, pravi »Temps«, je dejstvo, da se za pravnim vprašanjem skrivajo politična nasprotstva, ki bodo z vso silo izbruhnila na dan. Nasprotstva med Jugoslavijo in Madjarsko, nasprotstva med Italijo in Jugoslavijo, prijateljstva med Madjari in Italijani, napetosti med Malo zvezo in med Mussolinijevo trozvezo. Vse to se je sedaj razgibalo. V ozadju pa stoji smehljajoča Nemčija, ki ji je vsak politični potres v Evropi dobrodošel in ki s pridom išče vsako špranjico, da bi vanjo zasadila nož.«

»V tem silno rahločutnem položaju ima Francija dve nalogi, ki jih mora izpolniti do dna: ona je zaveznica Jugoslavije, ona je bila tudi z Jugoslavijo vred žrtev marsejskega zločina, slednjič pa je ona tudi najbolj zvesta zagovornica Zveze narodov. Iz teh razlogov se Francija nikakor ne more in ne sme, ter se tudi ne bo odmaknila svoji dolžnosti, da z vsemi silami podpira popolno razčiščenje odgovornosti za marsejsko zločinsko dejanje. — Toda na drugi strani je Francija tudi prijateljica Italije, prijateljica miru, moralnega miru in materijelnega miru, in mora vsled tega storiti vse, kar je v njenih močeh, da preiskava, ki je potrebna, ne zaide na napačna pota in ne gre mimo cilja, ki si ga je postavila.«

Francija je hvaležna, da je ta cilj jasno obrazložen v jugoslovanski pritožbi, ki bo prišla v obravnavo šele v januarju 1935. Takrat bodo duhovi že mnogo bolj pomirjeni in takrat bo mogoče to vprašanje obravnavati bolj objektivno, brez strasti in s trdnim namenom, da pridemo do praktičnih uspehov.

... in kaj bi radi Nemci?

München, 25. nov. b. »Münchener Neueste Nachrichten« prinašajo poročilo svojega pariškega poročevalca, v katerem hoče opisati položaj v Parizu po predaji jugoslovanske pritožbe v Ženevi. Dopisnik trdi, **»da je izjava madjarskega ministrskega predsednika povzročila v Parizu zaprepaščenost, ker tam baje niso pričakovali tako ostrega odgovora, češ, Madjarska se bo zadovoljila samo z obrambo proti očitkom, ki se nahajajo v pritožbi.« Francoskim političnim krogom bi po mnenju nemškega časnikarja bilo neljubo, če bi jugoslovanska pritožba na željo Madjarov prišla takoj v obravnavo, ker se bojijo, da bi s tem prišlo čisto jasno do javnega preloma med skupino Italija-Madjarska in med skupino Mala zveza. »Položaj Francije bi bil v tem primeru težaven, ker bi se potem morala tudi ona opredeliti ali za ene ali za druge. In ker skoraj ni mogoče drugače, kot da bi šla brez kolebanja na stran Male zveze, bi s tem končnoveljavno padli v vodo vsi načrti za sporazum med Francijo in Italijo. To pa bi bilo v interesu Madjarske in kajpada tudi — Nemčije.«**

Zakaj tako hitro?

Pariz, 25. nov. AA. Vsi pariški listi komentirajo madjarsko zahtevo, naj svet Zveze narodov že na svoji seji 3. decembra postavi na dnevni red tudi zadevo marsejskega atentata. Listi si prizadevajo, da bi ugotovili namene madjarske vlade, ki se skrivajo za to njeno zahtevo pred Zvezo narodov. Tako objavlja n. pr. »Petit Parisien«: Poročilo svojega ženevskega dopisnika Luciena Bourguessa, ki poudarja, da Madjarska dejansko nikakor ne zahteva nujnega, temveč samo pospešeno postopanje, nakar nadaljuje:

Ta manever skriva v sebi dvojni namen: 1. da bi se s tem, če bi se debata započela že v bližnjih dneh, onemogočilo članom sveta Zveze narodov temeljiteje proučiti obsežno jugoslovansko obtožnico, in 2. da bi se ta debata pomešala z debato o plebiscitu v Posaarju ter na ta način zmanjšalo zanimanje sveta Zveze narodov ter javnega mnenja za razpravo o marsejskem atentatu in glede nato preprečil velik odmev debate.

Jevtićeva izjava

Ženeva, 25. nov. AA. Dopisniku agencije Havas je zunanji minister Bogoljub Jevtič glede na to, da je madjarska vlada izročila svetu Zveze narodov zahtevo, naj razpravlja o jugoslovanski pritožbi zaradi marsejskega atentata že na sedanjem rednem zasedanju, izjavil naslednje:

Jaz sem pristal na prigovarjanje velesil, naj se jugoslovanska pritožba razpravlja šele na rednem januarskem zasedanju sveta Zveze narodov. Če stoji stvar tako, da smatra madjarska vlada, naj se ta afera razpravlja na izrednem zasedanju sveta Zveze narodov, moram reči, da ustreza to samo želji jugoslovanske vlade.

Jevtić se vrača

Ženeva, 25. nov. b. Ker so zasedanja sveta Zveze narodov odgodena do 3. decembra, je odpotoval jugoslovanski zunanji minister Jevtič v Belgrad, kjer bo poročal o delu v Ženevi. V Belgradu ostane dva dni, nakar se zopet vrne v Ženevo. Tudi dr. Beneš in Titulescu sta odpotovala iz Ženeve, vendar pa se bosta v kratkem vrnila, da prisostvujeta seji.

Litvinov nezadovoljen

Ženeva, 25 nov. b. Zaradi odgoditve seje Sveta Zveze narodov sta nezadovoljna sovjetski komisar za zunanje posle Litvinov in turški zunanji minister Ruždi bej. Oba sta poslala predsedniku Sveta Zveze narodov dr. Benešu pismo, v katerem mu očitata, zakaj ne vzame v obzir okolnost, da morajo nekateri ministri zaradi važnih poslov v svojih državah biti doma. Ženeva je od njunih držav tako oddaljena, da ne moreta potovati domov in zopet nazaj.

Davi je prispel v Ženevo jugoslovanski poslanik Spalajkovič, ki je obiskal zunanjega ministra Jevtiča in mu podal referat o gotovih vprašanjih, ki interesirajo našo državo.

Pogreb Ph. Berthelota

Neuilly, 25. nov. b. Danes dopoldne je bil svečan pogreb ambasadorja Filipa Berthelota, bivšega generalnega tajnika zunanjega ministrstva. Pogreba sta se udeležila med drugimi tudi vojni in mornariški minister

Pietri in generalni tajnik zunanjega ministrstva Legere. Med številnimi venci je bilo zlasti opaziti venec francoskega zunanjega ministra Lavala, romunskega zunanjega ministra Titulesca, češkoslovaškega zunanjega ministra Beneša in nemškega veleposlanika v Parizu. Nadalje so se pogreba udeležili francoski veleposlanik v Bruslju, doyen tamkajšnjega diplomatskega zbora Chardel in druge ugledne osebnosti. Po nalogu francoskega zunanjega ministra Lavala je doyen diplomatskega zbora imel velik govor in je v imenu francoskega zunanjega ministra izrazil sožalje pokojnikovi družini. Berthelota so položili k počitku na starem pokopališču v družinsko grobnico.

Sirov madjarski odgovor

Ženeva, 25. nov. AA. Zastopnik Madjarske v Društvu narodov Tibot Eckhart je izročil danes generalnemu tajništvu Društva narodov Avenolu predstavko svoje vlade naslednje vsebine:

V imenu madjarske vlade mi je čast, izročiti preko Vas to noto svetu DN, ki se bo sestal te dni na izredno zasedanje v Ženevi. Besna kampanja, ki ji je Madjarska izpostavljena po atentatu v Marseillu kakor tudi najbolj fantastične obtožbe, ki se že dolgo časa širijo proti njej, so že sedaj ustvarile politično atmosfero ki je polna resnih nevarnosti, ne samo za mirne odnošaje med posameznimi državami v Evropi, temveč je tudi takega značaja, da more ogrožati ves svetovni mir. Napetost ki obstoja, je bila še poostrena s pritožbo, ki jo je jugoslovanska vlada predložila svetu Društva narodov dne 22. novembra in ki sta jo podprli tudi obe drugi državi Male antante. S to pritožbo si jugoslovanska vlada dovoljuje, da obtožuje Madjarsko in napravlja njene oblasti odgovorne za atentat v Marseillu. Ni pretirana trditev, da je tak položaj nevzdržljiv, zlasti ako bodo Madjarska in njene oblasti še dalje izpostavljene raznim podtikanjem in klevetniškim obtožbam, ker mora iz tega nastati resna nevarnost za mir, katerega ohranitev je najbolj nujna naloga Društva narodov. V takih ramerah smatra madjarska vlada, da bi bilo največje važnosti, če bi svet Društva narodov, na katerega se je jugoslovanska vlada obrnila v tej želji, takoj vzel v pretres to vprašanje. Madjarska vlada je prisiljena izvajati, da zahtevajo življenjski interesi njene države braniti čast Madjarske proti akciji, katere edini cilj je kompromitirati lepo reputacijo madjarskega naroda. Ker spada na drugi strani tudi poleg določb čl. 11 pakta DN, na katerega se jugoslovanska vlada sklicuje v svoji pritožbi, v pristojnost DN (čl. 4 odst. 4), da mora vzeti v pretres vsa vprašanja, ki ogrožajo mir, spada v dolžnost sveta DN, da postavi to zadevo na dnevni red svojega izrednega zasedanja in tako parira resno nevarnost, ki bi mogla nastati iz položaja, v katerem smatra madjarska vlada za svojo dolžnost, da opozori nanj svet Društva narodov. — Tibot Eckhart.

Mala Zveza - Balkanski sporazum

Ženeva, 25. nov. b. Po seji držav Male zveze je bila seja balkanskega sporazuma pod predsedstvom Teftik Ruždi beja. Proučila so se vprašanja, ki so bila že na dnevnem redu seje držav Male zveze. Med državami balkanskega sporazuma kakor tudi med državami Male zveze je v vseh vprašanjih dosežen sporazum.

Gömbös na lovu

Tajinstveni razgovori v Mürzstegu na Štajerskem

Gradec, 25. nov. c. Madjarski predsednik vlade Gömbös in kmetijski minister Kallay, ki sta včeraj prišla v Mürzsteg, kjer so ju pričakovali avstrijski zvezni kancler Schuschnigg, zunanji minister Berger-Waldenegg, italijanski poslanik na Dunaju Preziosi in avstrijski podkancler knez Starhemberg, sta danes nadaljevala razgovore, ki so se začeli včeraj zjutraj in so trajali pozno v noč. Največja tajnost vlada glede vsebine razgovorov, ki tičejo, kar je samo po sebi umevno, jugoslovanske pritožbe v Ženevi. Prva posledica teh razgovorov je ta, da se je avstrijsko časopisje začelo odkrito zavzemati za Madjare in da objavlja že grde članke na naslov Jugoslavije. Italijanski poslanik je baje imel nalogo, da madjarskim in avstrijskim državnikom zagotovi pomoč Italije. Italijanski tisk in vlada bosta rajši molčala, toda madjarski predsednik vlade naj ve, da se lahko zanaša na polno diplomatično pomoč svoje italijanske zaveznice. **Semkaj so prišle tudi vesti, da so se državniki razgovarjali o habsburškem vprašanju, ki da ga je jugoslovanska pritožba le še pospešila.**

Tajnik avstrijske patrijotične fronte polkovnik Adam je objavil v časopisju zelo surov odgovor na razne očitke, da je vzdrževal stike z vsemi ljudmi, ki so Jugoslavijo sramotili po avstrijskem časopisju in da je bil in je še osebni prijatelj polkovnika Perčevića, ki ga zahtevajo francoske sodne oblasti kot sokrivca marsejskega umora. Zagovor polkovnika Adama je eno samo dolgo zmerjanje Jugoslavije, tako, da ga v tej obliki vsi pametni Avstrijci, ki jim je pri srcu, da bi s svojo južno sosedo živeli v miru, z ogorčenjem odklanjajo.

Göbbels ponuja Franciji spravo

Berlin, 25. nov. c. Danes se je v veliki dvorani Sportpalasta vršil shod bivših nemških bojevnikov. Na shodu je govoril dr. Goebbels pred 20.000 poslušalci. Dasi se Goebbels ni bavil nikdar s problemi mednarodne politike, je danes vendarle posegel na to polje in izrekel na naslov Francije besede, ki so izzvale v Berlinu veliko senzacijo. **Goebbels je ponovno poudaril, da so bile Hitlerjeve besede o potrebi sporazuma s Francijo iskrene in da ves nemški narod danes sporazum zelo želi. Nemški narod hoce mir in hoče mirno delati v miru. Mir pa je nemogoč brez popolnega in prijateljskega sporazuma s Francijo. Nemški narod nima nikakih čuvstev maščevalnosti do Francije. Ob teh besedah so vsi navzoči priredili manifestacije Goebbelsu in ideji miru.**

Istočasno objavlja španski dnevnik »Blanco e negro« uvodnik generala Goeringa, ki piše, da bo takoj, ko se uredi vprašanje Posaarja, **možno pristopiti k sporazumu s Francijo. Nemčija je zadovoljna z dosedanjim stremljenjem mednarodne diplomacije, ki skuša v posarskem problemu ohraniti mirno kri. Nemčija ve, da se bo 800.000 Posaarcev izjavilo za povratek k domovini. Brž, ko se bo to zgodilo, med Francijo in Nemčijo ne bo več problema, ki bi se ne dal sporazumno rešiti.**

Pogrevanje vzhodnega pakta

Francija in Rusija jamčita za vse poljske meje

Na pritisk Rusije in Češkoslovaške

Varšava, 25. novem. TG.. Iz Ženeve poročajo, da je bil franc. odgovor na poljski predlog glede vzhodnega pakta sinoči odposlan v Varšavo in da ga bo nocoj poljska vlada že imela v rokah.

Francoska vlada se je k temu koraku odločila na pritisk sovjetskega zunanjega ministra Litvinova in češkoslovaškega zun. ministra dr. Beneša, ki sta imela dolga posvetovanja v noči od petka na soboto ter sta prišla do zaključka, da je neobhodno potrebno, da se napetost na evropskem vzhodu nekoliko razbremeni z novimi predlogi, ki bodo poljski vladi všeč.

Beneš in Litvinov se razgovarjata

Francoska nota je skrajno prijateljska, a vendar prosi poljsko vlado, naj pove svoje jasno stališče glede vzhodnega pakta. Francoska nota vsebuje nekaj, kar so vsi dosedanji francosko-ruski predlogi glede vzhodnega pakta izpustili, kar pa je bitno za Poljake. **Francija je sedaj namreč pripravljena, da s sovjetsko Rusijo sprejme jamstvo za vse poljske meje, vključivši tudi poljsko Pomorje (koridor). Ni še bilo mogoče dognati, če je Francija prevzela jamstva tudi za litevsko mejo, toda zdi se, da je. Tudi glede češkoslovaško-poljske meje so v francoskem predlogu zanimive podrobnosti, ki bodo povzročile senzacijo, kadar bodo znane.** V Franciji pričakujejo, kakor tudi v Pragi, da bodo politične napetosti na severu sedaj odnehale, kar je zelo važno v očigled novih napetosti, ki so nastale v srednji Evropi in na jugu.

Pošast državljanske vojne lebdi nad Avstrijo

Svarila starega voditelja Kunšaka

Dunaj, 25. nov. b. Snoči je na velikem zborovanju krščansko-socialnih delavcev in nameščencev govoril vodja delavskih organizacij državni svetnik Kunschak, ki je dejal, da mora vsakdo vedno misliti na resnost časa, v katerem živi, kajti nad Avstrijo lebdi pošast meščanske vojne. Poleg redne državne vojske je bila Avstrija prisiljena, da pokliče pod orožje veliko vojsko dobrovoljcev, kar je najboljši dokaz, da zares obstoji nevarnost meščanske vojne. Zaradi tega pozivam vse, je dejal Kunschak, da se zavedajo poprej, preden bodo zopet stali nad grobovi novih človeških žrtev. Na to sem opozoril tudi na seji mestnega sveta, ki se je vršila 9. februarja, 12. februarja pa so bile ulice že posute z žrtvami. Potrebno je, da se med seboj sporazumemo, spoznamo in spoštujemo. Predvsem je potrebno več svobode tiska, ker v nasprotnem slučaju krožijo vesti, katerim na žalost skoraj vsi verjamejo. Vem, da bodo mnogi nezadovoljni z mojimi besedami, toda jaz jih moram izgovoriti. 12. februarja niso odločili samo bajoneti in strojnice, temveč tudi katoliški delavci, ki se po večini niso odzvali pozivu svojih voditeljev. 12. februar je bil uspeh 40 letnega dela katoliškega delavstva. Kako veliko je bilo naše delo, dokazuje najbolj dejstvo, da je februarska generalna stavka bila soglasno odklonjena, ker so se vsi zavedali, da jo želijo samo socialistični pustolovci.

Dijaški pretepi v Pragi

Praga, 25. nov. c. Danes je prišlo do velikih demonstracij čeških dijakov proti nemškemu dijaštvu. Dopoldne so se začele zbirati večje množice dijaštva na raznih krajih Prage in so začeli razbijati okna nemških trgovin. Prišli so tudi pred nemško gledališče, pa jih je policija potisnila v stranske ulice. Vse do večera so trajale po vsem mestu protinemške demonstracije in je policija aretirala nad 40 oseb. Zvečer je policija izdala opozorilo, da bo z vsemi sredstvi preprečila nadaljnje nemire.

Zlomljeni fašistični podvigi v Ameriki

... da rešijo kapitaliste

Čudne izjave zaprtega „duceja“ generala Buttlerja

General Swedley Butler

Newyork, 25. nov. c. Komisija, ki je bila imenovana, da preišče ozadje namerovanega fašističnega udara, je zaslišala aretiranega generala Butlerja, bivšega poveljnika mornariškega pehotnega zbora, ki je izjavil, **da je prišla k njemu skupina borznih špekulantov, ki mu je ponudila, naj prevzame poveljstvo nad 500.000 bivšimi bojevniki za pohod nad Washington. Namen pohoda je bil** zlom sedanje vlade, ustanovitev fašistične vlade, ki bi rešila kapitalizem pred propadom, ki mu grozi pod Rooseveltovo vlado. Preiskava je nadalje dognala, da so se zadnje čase ustanavljale po vsej Ameriki razne tajne organizacije s fašističnim in plemenskim obeležjem. Tako so nastale »srebrne srajce«, »križani križarji«, redovniki leta 1776«, in druga podobna društva, ki so vsa dobivala velike denarne podpore od bogatih kapitalistov, katerih zveze z nemškimi narodnimi socialisti so dokazane.

Komisija je zaslišala tudi nekatere osebnosti iz Philadelphije, ki jim je baje general Swedley Butler izjavil, **da je bil general Johnson, do nedavnega časa še desna roka predsednika in pa vrhovni vodja Rooseveltove gospodarske obnove (NIRA), določen za bodočega fašističnega diktatorja in da je banka Morgan obljubila izdatno denarno podporo.** General Johnson in Morgan oba slovesno tajita, da bi bila v kakoršnikoli zvezi s fašističnimi puntarji. Aretirani so bili borzni špekulant Macguire in njegovi tovariši, o katerih je general Butler izpovedal, da so ga hoteli zapeljati, da prevzame vodstvo upora. Vsi zanikujejo kakoršnokoli udeležbo pri tej stvari.

Newyork, 25. nov. c. »New York Herald« objavlja vest, da je prišlo do sprave med Rooseveltom in Fordom. Ford je vse doslej vodil opozicijo proti Rooseveltu. Po zmagi pa, ki jo je pri zadnjih volitvah odnesel Roosevelt, je Ford borbo opustil in se Roosevelt in Ford jutri sestaneta na skupno večerjo.

Strah vzhodne Galicije prijet

Pred kratkim so prijeli na Poljskem enega najbolj drznih in nevarnih roparjev, ki so v zadnjem času vznemirjali deželo. Je to poglavar roparske tolpe Maczuga, ki je bil aretiran v vzhodni Galiciji, nakar so ga z močnim policijskim spremstvom prepeljali v Lvov. Maczuga je bil strah in trepet vzhodnogaliških kmetov. Na njegovo aretacijo so bile že ponovno razpisane visoke vsote. Policija mu je bila sicer že dolgo časa neprestano za petami, toda vselej se mu je posrečilo v zadnjem trenotku uiti nastavljeni pasti. Zlasti v okrajih Jaroslav in Przework je bila alarmirana vsa policija in orožništvo, kajti tam je pred kratkim pri belem dnevu oropal mestnega župana in še celo vrsto bogatih židovskih lesnih trgovcev.

Njegova aretacija se je izvršila pod zelo dramatičnimi okolnostmi. V poznih večernih urah je policijo v Przeworku obvestil neki kmet, da se nahaja Maczuga na nekem vrtu v kraju Gwizdaj. Kmet je policijo skoraj jokaje prosil, naj ne izda njegovega imena. Med dežjem, ki je lil kakor iz škada, je vsa razpoložljiva przeworška policija obkolila omenjeno zemljišče. Naenkrat pa je zalajal pes in v naslednjem hipu je začel skriti ropar divje streljati na policijo iz svojega skrivališča. Policija ga je večkrat pozvala, naj se uda, vendar se je mož udal šele, ko je porabil vso svojo municijo. Svoje skrivališče si je pripravil izredno spretno. Nahajalo se je pod zemljo in je vodila pot do njega skozi pasjo utico.

O delovanju tega gališkega roparja pripoveduje ljudstvo skoraj neverjetne stvari. Izbruhi največje krvoločnosti so se pri njem menjali z dejanji skoraj kavalirskega značaja. Predvsem je znal v ljudeh vzbuditi strah pred svojo osebo s tem, da je pri najmanjšem upiranju začel takoj streljati.

Z veliko spretnostjo se je znal napraviti za prijatelja in zaščitnika revnih ljudi. Glas o njegovem »dobrem srcu« mu je prišel zelo prav, kadar je iskal odjemalcev za ukradeno blago. S posebnim veseljem se je spravljal nad bogataše in je mnogokrat svoj bogati plen razdelil med revеže. Navadno je deloval samo z enim pomagačem, ki ga je imenoval adjutanta in čigar naloga je bila opravljati varnostno službo. Če je bilo treba vdreti v prostor, v katerem je bilo zbranih magari večje število oseb, se ni ustrašil. Brezobzirno je stopil mednje z obema rokama v hlačnih žepih, kjer je imel nabasane pištole. Mnogokrat se je pokazal velikodušnega: povabil je oropane na jedačo in pijačo, seveda na njihove stroške. Včasih se je tudi zgodilo, da je na utemeljeno prošnjo oropanih vrnil del plena ali pa tudi vse.

— **Pri zaprtju,** preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna **»Franz-Josef«** grenčica izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo **»Franz-Josef«** vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave.

Trg. pogodba z Albanijo

Tirana, 25. nov. b. [illegible] narodni skupščini je bila včeraj razprava o jugoslovansko-albanski trgovinski pogodbi. Sklenilo se je, da se v najkrajšem času določijo gotove smernice za sklenitev pogodbe.

Knez namestnik v Angliji

London, 25. nov. AA. Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavel je prispel v London včeraj popoldne. V Dovru ga je sprejel jugoslovanski poslanik Gjurič. V London je prispel Nj. kralj. Vis. knez Pavel ob 6.20. Z njim so prispeli tudi minister dvora Milan Antić, maršal dvora Grujić ter britanski poslanik v Belgradu Henderson. Na železniški postaji v Londonu ga je pozdravil v imenu svojega očeta kralja princ Jurij. Pri sprejemu sta bili prisotni tudi kneginja Olga in Marina. Poleg drugih mnogoštevilni odličniki in vse osebje jugoslovanskega poslaništva. Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavel se je s postaje odpeljal v Buckinghamsko palačo, kjer je gost britanskega kralja. Na poti iz postaje do Buckinghamske palače mu je mnogoštevilno občinstvo prirejalo prisrčne ovacije. Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavel je prispel v London, da se udeleži poroke kraljevega sina princa Jurija s princeso Marino.

Na Oplencu

Topola, 25. nov. m. Tekom včerajšnjega popoldneva je dospel na Oplenac bivši predsednik vlade g. dr. Anton Korošec in se delj časa zadržal ob grobu blagopokojnega kralja Aleksandra.

Otvoritev ceste v Kamniško Bistrico

Kamnik, 25. novembra.

Danes je bila s prav lepo slovesnostjo otvorjena cesta v Kamniško Bistrico. Velika udeležba najodličnejših predstavnikov naše javnosti, zlasti tujsko-prometnih činiteljev, je bila dokaz, da se vsi zavedamo pomembnosti tega težko pričakovanega dogodka. S posebno radostjo pa so prihiteli k slavnostni otvoritvi zastopniki naših planinskih organizacij in številni planinci iz Kamnika, Ljubljane in tudi od drugod.

Ob 11 je krenila iz Kamnika proti Bistrici dolga kolona avtomobilov do klanca pod Gaberjem, kjer je pričetek novozgrajenega dela ceste. Tu je bila cesta zaprta s trakom, ki je bil pripet na dva zelena mlaja. Načelnik kamniškega okrajnega cestnega odbora g. Franc Kratnar je v lepem nagovoru pozdravil vse, ki so prihiteli na slavnostno otvoritev bistriške ceste, nato pa je zastopnik bana, inspektor tehničnega oddelka kr. banske uprave g. inž. Orel, izročil cesto prometu z željo, da bi uspešno služila razvoju tujskega prometa in napredka kamniškega okraja.

Gostje so nato v avtomobilih krenili po novi cesti in še naprej k planinskemu domu, kamor je privozil tudi Kregarjev avtobus. Vsi so se najprej podali h kraljevemu lovskemu dvorcu onkraj izvira, kjer je bila pred vhodom k dvorcu ganljiva spominska svečanost za najvišjim gostom in prijateljem bistriške doline — blagopokojnim kraljem Aleksandrom, ki si je na tem lepem kraju postavil miren dom za oddih in prijetno razvedrilo. Pred kraljevo sliko je gorela lučka, ozadje pa je bilo okrašeno z zelenjem in planinkami. Gostje so z enominutnim molkom in trikratnim klicem »Slava« počastili spomin vladarja.

V bistriškem planinskem domu je bil pripravljen obed, na katerem so številni govorniki povdarjali velik pomen nove ceste, ki je omogočila tudi neturistom lahek in udoben dostop do bistriškega raja. Planine, ki se vidijo tako blizu Ljubljani, so zdaj še bližje. Komaj eno uro avtomobilske vožnje je sedaj Ljubljana oddaljena od Bistrice, ki bo postala važno izhodišče za planinske ture po najvišjih vrhovih. Okrajni načelnik g. Voušek je zlasti povdarjal željo vseh prebivalcev kamniškega in gornjegrajskega okraja, da bi se po dovršitvi bistriške ceste pričela že spomladi gradnja luške ceste, za katero so že izdelani podrobni načrti.

Prisrčna slovesnost v Rokodelskem domu

Ljubljana, 25. nov.

V Rokodelskem domu v Komenskega ulici je bila nocoj ob 8 prisrčna slovesnost. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je proslavilo 30 letnico, odkar predseduje društvu njegov neumorni predsednik kanonik g. Alojzij Stroj. Umevno je, da se je tega lepega večera udeležilo veliko število članov društva, prijateljev slavljenca ter vrsta odličnih predstavnikov, pa tudi nekdanjih članov društva. Dvorana je bila nabito polna. Prevzv. škofa dr. Rožmana, ki je odpotoval na pogreb škofa Starčeviča in se ni mogel osebno udeležiti slavnosti, je zastopal prošt g. Ignacij Nadrah, navzočni pa so bili vsi kanoniki. Navzočna sta bila dalje predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin in predsednik KTD dr. Gregorij Pečjak in še mnogo drugih odličnikov.

Slavnost se je pričela z igranjem društvenega orkestra, nato pa je imel slavnostni govor podpredsednik društva g. stolni vikar Košmerlj. Govornik je slavil kanonika Stroja kot izredno zaslužnega in nadvse marljivega delavca za katoliško, slovensko in rokodelsko stvar. Govor je napravil globok vtis na vse navzočne.

G. operni pevec Leopold Kovač, ki je bil sam nekoč član društva ter v njem vzgojen, je krasno zapel štiri pesmi.

Nato je starosta društva g. Briški spregovoril v imenu rokodelskih pomočnikov, članjenih v društvu. Naglašal je veliko ljubezen in skrb, s katero je slavljenec vedno spremljal gibanje rokodelskih pomočnikov. Izročil je predsedniku dvoje častnih daril: najlepše darilo, ki je tudi predsednika najbolj razveselilo, je prenovljena dvorana. To je dalo društvo lepo prepleskati in obnoviti parket. Drugo darilo pa je simbolična svetilka z graviranimi napisi in podpisi.

Društveni zbor je nato zapel troje lepih pesmi, nakar je sledila igra »Anima«, ki so jo igrali člani društva.

Ta lepi večer, prirejen zaslužnemu predsedniku na čast, bo ostal še dolgo v spominu vseh udeležencev.

Požar na Galjevici

Ljubljana, 25. novembra.

Nocoj ob ½9 je izbruhnil požar na Galjevici v hiši št. 210, ki je last magistratnega sluge Tomaža Anžurja. Večina stanovalcev Galjevice se je že spravila spat, ko je prihitel ves upehan na policijsko stražnico na Dolenjski cesti učit. abit. Mirko Božič, proseč ,da pokličejo gasilce na pomoč. Poklicni gasilci so z veliko motorno brizgalno prihiteli takoj na Galjevico in so napeljali cevi iz velikega Galjevca ter v pol ure požar udušili. Goreti je začelo na podstrešju in trpi lastnik hiše okrog 10.000 Din škode. Sosedje in drugi so takoj prihiteli na pomoč in odnašali pohištvo na prosto. Sreča je, da ni bilo vetra, sicer bi se požar gotovo razširil na druge hiše. Lastnik je zavarovan.

Belgrad, 25. nov. m. Znana srbska umetnica Izidora Sekulić je danes dopoldne odprla v umetniškem paviljonu Cvete Zuzorič 7 umetniško razstavo belgrajskih umetnikov.

Slovesnost na Suhem bajerju

Ljubljana, 25. novembra.

Na Suhem bajerju nad vojaškim streliščem na Dolenjski cesti pod Golovcem se je danes dopoldne vršilo slovesno odkritje spominske plošče 23 neznanim žrtvam vojaške justice, ki so padle med svetovno vojno. K svečanosti se je zbrala velika množica občinstva, zlasti mladine in pa prebivalstva iz dolenjskega okraja. Med drugimi so bili navzočni gg. Ribičič kot zastopnik banske uprave, nadsvetnik dr. Rupnik kot zastopnik mestne občine, polkovnik Bakič za poveljnika mesta, ter zastopniki vseh narodnih društev iz Ljubljane.

Slovesnost je otvorila godba dravske divizije z Jenkovo »Molitvijo« in Beethovnovo žalno koračnico, šentjakobski župnik g. Barle pa je opravil molitve za pokojne. Nato je predsednik odbora za postavitev plošče g. Kalin v temperamentnem govoru slavil junaštvo neznanih borcev, ki spe pod samotnimi gomilami sredi gozdne tišine, in se je posebej spominjal še največje in najdragocenejše žrtve borbe za svobodo in srečo našega naroda, blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja. Dve deklici z grada — otroci z grada so pod vodstvom gg. Grila in Plestenjaka prisostvovali slovesnosti v prav velikem številu — Vida Plestenjakova in Slava Klančarjeva, sta nato deklamirali dve lepi, iskreno narodno občuteni pesmi, ki ju je nalašč za to priliko zložil Jan Plestenjak. Ti deklamaciji sta na zbrano občinstvo napravili najglobljі vtis. V marsikaterem očesu je zablestela solza. Na koncu je v imenu Narodne odbrane govoril še g. Brnčič, nato pa je godba dravske divizije z državno himno zaključila slovesnost.

Občinstvo je po odkritju plošče ves dan romalo na Suhi bajer poklonit se padlim žrtvam. Častno stražo spominski plošči so imeli orjunaši v starih uniformah, četniki in narodni odbranaši. Plošča je napravljena iz padovskega marmorja, podstavek pa iz pohorskega granita. Načrt za ploščo je napravil g. prof. Sič.

Zbor jugosl. narodne stranke

Belgrad, 25. nov. b. Danes je bil v Belgradu prvi kongres Jugoslovanske narodne stranke, ki se ga je udeležilo 6500 oseb. Okoli 10 so se delegati zbrali v sprevod in odšli na mesto zborovanja, kjer je bila postavljena tribuna. V sprevodu so nosili 200 državnih zastav. Vzklikali so kralju in Jugoslaviji. Zborovanje je otvoril dr. Kešeljević, ki se je spominjal tragične smrti Nj. Vel. kralja in zahteval, da vlada dela na to, da se udeležence tega zločina čim strožje kaznuje. Poudarjal je, da so nekateri mislili, da bo s kraljevo smrtjo izginilo njegovo delo, pa so se prevarili, kajti ves narod je složen. Nato so govorniki orisali program stranke.

Na shodu sta govorila tudi Slovenca Franc Pohanič in Josip Polanc, rudar iz Velenja.

*

Belgrad, 25. nov. m. Pod predsedstvom dr. Ravniharja je bil danes v Belgradu kongres južnoslovanske pevske zveze. Iz poročila, ki je bilo podano na občnem zboru, je razvidno, da je danes organiziranih v tej zvezi okoli 10.000 pevcev, ki so včlanjeni v približno 200 društvih.

Tako naokrog

Naša slavna Ljubljana ni veliko mesto in tudi velemesto ni, čeprav bi to rada bila in se včasih tudi dela tako, kakor da bi to bila. To pa ni nič hudega; kar še ni, pa še bo, in enkrat bo že še velika, kakor bo velik in velemesten tudi Maribor, ko bo segal tja do Gradca in Zagreba.

V malih mestih, kakor je zaenkrat še Ljubljana, je pa dobro to, da se vsi ljudje med seboj poznajo in vsak bolj vé, koliko robcev ima na teden njegov znanec ali prijatelj v perilu kakor on sam. Dolžnost takih dobrih prijateljev in znancev pa je, da se med seboj pozdravljajo.

Njega dni so se Ljubljančani pozdravljali z »dobro jutro«, z »dober dan« ali pa z »dober večer«. Za slovo so rekli človeku »z Bogom«; tisti pa, ki so hoteli veljati za bolj mestne in za manj kmečke, so si rekli »adijo«. Tako so se pozdravljali in če so se srečavali na ulicah, so se drug drugemu tudi globoko odkrivali. Kasneje, v dobi nemškutarstva, so se pozdravljali tudi s »Habe die Ehre«, v dobi narodnostnega boja pa si slišal prav pogosto »Živijo«, »Na zdar« ali pa »Heil«.

Danes je to že vse drugače. »Dober dan« je kar izginil — kar v dobi krize ni nič čudnega — in tudi dobrih juter in dobrih večerov ni posebno. Tudi nekdanji »servus« je kar izginil, »heil« pa se je preselil v Nemčijo. Zato pa se toliko bolj udomačil najlepši pozdrav, kar jih poznam, ki je za Ljubljano po mojem tudi najprimernejši. To je pozdrav »klanjam se«.

Človek, ki je v Ljubljani vpeljal ta pozdrav, je moral biti velik mož in bister opazovalec in dober poznavalec ljubljanskega življenja. Ljubljančan namreč nima rad samo navadnega pozdrava, ampak hoče v pozdravu čutiti tvoje priznanje, da je on »nekaj«, da je nekaj višjega in boljšega, kakor si ti sam, da je torej on res »gospod«, ti pa nič — v primeri z njim dvakrat nič! Zato je pravi Ljubljančan že od nekdaj vsakomur silno zameril, če se mu kdo na ulici ni odkril. To je bilo razžaljenje, ki ga ni moglo oprati nobeno sodišče — kvečjemu klofuta! Odkrivanje pa je znak hlapčevske ponižnosti; pravi gospod se ne odkriva, vsaj ne prvi! Priznanje »gosposkega« značaja pa je nekdanjim Ljubljančanom b[illegible] ravno tako všeč, kakor se to priznanje Ljubljančanom še danes, v dobi splošne gologlavosti, dobro zdi, če enemu ali drugemu rečeš: klanjam se! Kadar pa izgovarja besedo »klanjam«, prav mehko seveda in do skrajnosti hinavsko-ponižno, se moraš tudi res nekoliko upogniti, sicer je zamera, večna zamera...

Za ta pozdrav sem jaz kar navdušen; pa ne zaradi tega, ker je tisti dvojni »a — a« tako lep in blagoglasen, ampak zato, ker leži v njem tudi imenitna — zafrkacija! V Ljubljani poznam namreč več gospodov, ki svoje someščane tako pozdravljajo; toda pri teh gospodih opazujem vselej, kadar se »a—anjajo«, tako lepo na nasmeh zategnjene ustnice in iz oči jim kar gore tihe besede: »O, dragi moj gospod Kozlovič, če te moje »a—anje« res veseli, kar veseli se; ampak presneto se motiš, če misliš, da se ti klanjam jaz — zares!« Pa gredo gospodje po tem pozdravu tako mirno naprej, kakor da ni nič bilo... Da, oster nožek je ta »a—anjam se« za ljubljansko bahavost; tako oster, da ga človek komaj čuti, reže pa le prav globoko! Počasi se bodo ljudje vendarle otresli tiste hlapčevske ponižnosti in se bodo pozdravljali tako, kakor se pozdravljajo možje.

In naša mladina, naša gologlava mladina? Zakaj ta ne mara več klobučkov? Mar samo zaradi svojih lepih las? Ali pa zato ne, ker se noče več odkrivati?

Za bahavost so dandanes res slabi časi. Tudi v Ljubljani. Pred leti — to je bilo še pred vojno, ko so avtomobilisti bili še mali bogovi — je objavil neki nemški humoristični list sliko hotelskega vratarja v imenitnem hotelu, kako se mož globoko priklanja v debel kožuh zavitemu šoferju, na drugi sliki pa mogočno-zaničljivo gleda od zgoraj navzdol na moža, ki je napisal na svoj prijavni listek: X. X., vseučiliški profesor! Na to sliko sem se spomnil v prvi povojni dobi prav pogosto na Posavju. Takole ob lepih nedeljskih popoldnevih smo sedeli na kakšnem vrtu in uživali dobre klobase, hladno pijačo, okusen kruh in božji mir. Bili smo pač navadni ljudje. Pa ti je tisti božji mir presekal rezek in bučen glas avtomobilske trobente in že se je pred vrtom ustavil mogočen stroj, na vrt pa je prilomila družba bahaških kričačev. In ponižni ljudje so se »a—anjali« — komu? Avtomobilu in kožuhom in celi tisti »avto-sportni« pajacadi in denarju! Le nekaj malega nas je bilo, ki smo se smejali že takrat, dandanes pa se takim pajacadam smeje vse, odkar so začeli z avtomobili prevažati smrdljive stare kosti v tvornico za klej..

Tako prihaja in odhaja vsa čast in slava tega sveta: nekdaj si moral imeti poseben »dress«, če si se hotel voziti z biciklom, danes se pode po ulicah na biciklih vajenci v zakrpanih hlačah, ne da bi kaj trpeli na svoji časti. In kakor avtomobili in bicikli, tako ugašajo najbolj našminkane »filmske in kavarniške zvezde« v najdražjih kožuhih — kaj se hoče? Ljudje pač pravijo: »Da, kožuh je lep in tudi obleka je lepa, ampak tisti plot, na katerem obleka visi — o Bog pomagaj! V Ljubljani je pa vseeno še vedno dosti ljudi, ki take veličine spoštljivo pozdravljajo; ali je za take ljudi kaj bolj primernega, kakor da se jim pametni ljudje »a—anajo« — smejejo?

V takih čudnih časih, ko se vse ruši in podira, kar je nekdaj stalo trdno kakor ljubljanski grad, pa ni nič čudnega, če človeka prevzame radovednost, kako se bo vse to razvijalo in končalo. Tudi jaz sem o tem že mnogo premišljeval, pa zastonj. Zastonj vse dotlej, dokler me ni dober prijatelj opozoril, da živi nekje v ljubljanski okolici imenitna ženska, ki vse natanko vé: kar dvakrat-trikrat premeša stare, umazane kvarte, potem se nekam zazija ali zamakne, pa vse vidi pred seboj, preteklost sedanjost in bodočnost.

Mene preteklost ne zanima, ker je že vse zapisano v zgodovinskih knjigah: če tam stoji zapisano, da so svetovno vojno začeli Francozi, je to prav tako res, kakor je res, da so jo začeli Nemci, kakor stoji to tudi zapisano. Tudi sedanjost me ne zanima, ampak samo bodočnost; kaj pa naj s sedanjostjo? Torej samo zaradi bodočnosti, pa ne zaradi svoje, ampak zaradi slavne Ljubljane sem se napotil k naši ljubljanski vedeževalki precej daleč ven v okolico.

Ženska, že bolj priletna, je sedela v starinskem naslanjaču. Zraven nje je dremal maček. Soba je bila temačna, ampak za silo se je že videlo. Povedal sem na kratko, kaj želim.

»Bodočnost Ljubljane?« — se je začudila ženska, »to pa ni lahka stvar! Ne rečem, da je ne bom videla, ampak če hočete to, položite na mizo bankovec za 100 Din, potem se boljše vidi!«

Res sem položil denar na mizo. (Kdor to verjame, je s..., opomba stavca).

Nato je pa ženska vzela iz miznice nekaj svetlega, morda brušeno steklo in položila prédse. V to steklo je dolgo štrlela, potem pa se je zazrla v temo. Po dolgem čakanju je začela:

»Vidim jo, Ljubljano, vidim... Tja daleč góri sega do Bleda, do Kranjske gore... še naprej.. tudi Triglav je v Ljubljani... na Triglavu pa ljubljanski grad... gospoda župana ni več... nekdo drugi... pa danes še ni rojen... Save ni več, je pokrita... na obeh straneh pa same hiše, hiše... visoke... in cest, nič koliko... na cestah avtomobili... gospod župan se pa peljejo na Triglav, na Grad... Rotovža ni več... vse je pomrlo od lakote... tudi univerze ni več... prestavljena na Vrhniko ... pod most... tudi klavnice ni več... vidim ogromno stavbo tam... na vratih je napisano ... pod to stavbo silna gneča... vse tišči noter... kazine ne vidim več«.

Ljudje pa govore »a—anjam se« — »a—anjam se«,... sedaj pa ne vidim in ne slišim nič več od same megle...«

Ženska si je pomencala oči, vzela denar, jaz sem pa odšel nazaj v Ljubljano premišljevat, kaj pomenijo te zagonetne besede. Mogoče ne bo vse res, kar je povedala ženska, nekaj bo pa že: če nič drugega ne bo držalo, tisto o megli bo! »A—anjam se!«

Od Soče čez Zilo

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Sežana

Naši onstran meje

Poročali smo že, da so italijanski finančni organi brez potrebe streljali na kmeta Franca Renerja v Štjaku na Krasu, ker je bil osumljen, da je kuhal žganje. Renerja so najprej površno zdravili v Gorici, nato so mu v Trstu odrezali nogo, nakar je Rener umrl. Rener je baje res kuhal žganje. Gospodarska kriza na Goriškem je tako velika, da slovenski kmet ne pozna več denarja. Z žganjem si je Rener hotel pomagati in priti do denarja, ko bi ga prodal. Sedaj je mrtev.

Laški listi skoro vsak dan obširno poročajo izpred sodišč, da je bila cela vrsta ljudi obsojena zaradi žganjekuhe in tihotapstva. Ljudje so navezani na tak nevarni in bridki zaslužek, če nočejo pomreti. Kakor nam poročajo z Goriškega, je tam že več starejših ljudi umrlo zaradi oslabelosti, ker nimajo dovoljne hrane.

Dne 20. novembra sta stala pred goriškimi sodniki Jože Sardoč iz Šmarja na Vipavskem in Jože Germek iz Rihemberga. Obtožena sta bila, da sta skrivaj kuhala žganje. Sardoč je bil obsojen na tri mesece zapora in na 1000 lir globe, Grmek pa na tri mesece in devet dni ter 1100 lir globe.

Emilija Vojska iz Straže pri Cerknem je bila obtožena, da je iz Jugoslavije prinesla čez mejo nekaj kave. Sodišče je izreklo, da je tihotapka in da je brez dovoljenja šla čez mejo ter jo obsodilo na 400 lir globe in povračilo sodnih stroškov. Marjana Simonič iz Cerkna je bila obsojena na 500 lir, češ, da je svojo malo hčerko nagovarjala, naj stori zločin in tihotapsko prinese nekaj živil iz Jugoslavije. Jože Curk iz Budanj pri Vipavi je bil obsojen na 400 lir, ker je pobral na prostem nekaj žice, katero so tam pustili laški vojaki. Franc in Vinko Petrovčič iz Hotederšice sta bila obsojena na 8400 lir globe, ker sta spravila čez mejo par konj, Jakob Šemerl pa, ker jima je pomagal.

Izpred posebnega sodišča

Zanimiva sta ta-le dva slučaja:

Tirolska Nemca Rihard Meraner in Franc Walthaler sta se zagovarjala, ker sta v noči od 15. na 16. septembra t. l. raztrgala italijansko zastavo na hiši nekega Joahima Saltnarija v Bolcanu ob obisku princa Humberta. Obsojena sta bila v največjo kazen: 3 leta ječe in 5 let pod nadzorstvo.

Drugi slučaj zadeva Italijana Giovannija Bortolona iz Saltria pri Varese v Italiji. Ta je bil obtožen, da je skupaj z Giovannijem Campeggi, ki je pa ušel, organiziral antinacionalno organizacijo in delal za njo propagando. Bortolon je dobil štiri leta ječe.

Vlažno • hladno, sedaj **NIVEA**

Po burji, dežju ali snegu — je zlasti potrebno, da varujete Vašo kožo pred vetrom in slabim vremenom, to pa storit najboljše tako: vsak večer, predno greste spat, si nadrgnite kožo zelo na ahko z Nivea Creme. Koža bo postala vsled tega mehka in gibčna, a poleg tega tako odporna, da ji niti slabo vreme ne more škodovati.

Vsled eucerita, ki se nahaja v Nivea Creme, prodre globoko v kožo, ne da bi pustila sija, in je istočasno krema za noč in dan.

Bodimo celi Slovenci

Pod tem naslovom piše »Koroški Slovenec«:

Nočemo si prikrivati sence položaja, v katerem se nahaja naša manjšina. Če smo živeli v dobi demokracije več ali manj sebi prepuščeni in smo poznavali Nemce kvečjemu iz raznih uradov ali tujih političnih organizacij, ki so se hotele proti naši volji ugnezditi med nami, smo v dobi avtoritarnega režima ali — če hočete — diktature po državnih gospodarsko-stanovskih organizacijah in po deželni politični organizaciji v najožjem stiku z večinskim narodom oziroma njegovimi zastopniki. Česar smo se krčevito branili petnajst let, je postala čez noč resnica. Seveda pa najdemo med zastopniki večinskega naroda, ki vršijo danes nad nami v imenu dežele in države neke vrste veruštvo, plemenite in nam odkrite značaje, dovolj pa je tudi takih, ki v svojih novih funkcijah niso pozabili stare svoje nacionalne ozkosrčnosti. Le navidez smo proti slednjim brez orožja, le navidez nam odreka paragraf pravico obrambe proti nasilju. Proti nacionalni ozkosrčnosti imamo orožje, ki ga nam ne more izbiti iz rok nobena oblast, orožje, ki je nevarnejše od groženj, prepovedi in nasilja. V treh besedicah ga zaupamo: **Bodimo celi Slovenci!** Postanimo celi Slovenci vsi, od najzadnjega našega pastirčka pa tja do slovenskih doktorjev, od zadnje dekle pa tja do naših dam in gospa, od najpreprostejše bajtice tja do mestne slovenske hiše!

Bodimo celi Slovenci, zato b o d i m o z n a č a j n i! Prazen je paragraf in prazna vsaka organizacija in vsaka funkcija, dokler je ne izpolni človek s svojo notranjo vrednoto, s svojim značajem. Za vso politiko, gospodarstvom, kulturo je vendarle človek s svojimi zmožnostmi in lastnostmi. Kdo še danes kljubuje viharju gospodarske krize: gospodar, ki ima sebe in svojce v rokah! Kdo mora v novem političnem ozračju trepetati za svojo miselnost in dosedanji stalež: komur je služila politika doslej kot dekla njegovi sebičnosti in častihlepju! Kdo mora, četudi odet z oblačili visokih funkcij in pravic, trepetati pred preprostim, odkritim možem iz naroda: kdor sicer zna izvajati svoje pravice, a ne svojih dolžnosti! Obvladanje sebe, notranje soglasje, zavest dolžnosti ob pravicah, to je izraz uravnovešenega značaja. Ta naravna značajnost je v svojem jedru seve odraz človeške značajnosti napram večni Resnici. Nočemo se varati tudi odslej: najmočnejše naše orožje proti vsaki sovražnosti in poizkusom škodovanja je tod.

Bodimo celi Slovenci in zato v e l i k o d u š n i! Okoli velikih mož se pripoveduje, da je skrivnost njihove zmage nad protivniki poleg idejnega nadkriljevanja v njihovem velikodušju. Tako se pripoveduje o velikem Scipiju, da je razumel stopiti pred svoje najzakletejše sovražnike z nasmehom na ustnih in s prisrčno besedo. In tega na njem so se oni najbolj bali. Na nekem zborovanju v Celovcu je odkril tajno svoje moči, ko je dejal: verujem v dobro jedro vsakega človeškega srca, četudi mi kdo govori o svojem sovraštvu, da sega do dna. Velikodušnost je slovenska narodna lastnost. Okoli nas so bratje, zapeljani po svoji in tuji sebičnosti. Toda naj se v prvo pokaže lena slovenska duša v svoji veličini, da veruje v dobro in nepokvarjeno jedro nezavednih bratov. V soseščini živimo z Nemci in lahko bi kruto tožili o naši dosedanji enakopravnosti in ob dosedanjem odtujevanju in raznarodovanju našega najljubšega zaklada — naše slovenske dece. Pa zakaj pogled nazaj in zagrenjenost v duše, glejmo naprej, pozabljajmo krivico, a celimo rane in verujmo v pravico! Kot vsakemu narodu v človeški zgodovini bo tudi slovenskemu narodu na Koroškem sodila končno ne posvetna, marveč božja postava.

Zato pa bodimo o d l o č n i S l o v e n c i! Le prerado se omaje v sreči in nesreči človeškega srca zaupanje v Očeta, dobrega in pravičnega. Le preveč so zrahljani temelji naše narodne zavesti ob dolgoletnem narodnem trpljenju. A narod je in ostane božja stvar, ostane zakon nadnaravnega zakonika vekomaj! Kdor ne spoštuje narodne družine na zemlji, se mu ne godi dobro in ne živi dolgo njegov rod. Danes je med nami velika doba, ko mora vršiti svoje narodno poslanstvo vsak Slovenec! Vi vsi v domovinski fronti, v kmečki, obrtni ali delavski strokovni zvezi, vi vsi ostali, vsi ste narodni slovenski poslanci in vaša sveta dolžnost je, da zagovarjate in tirjate slovensko narodno pravico pred vsakomur! V verskih zadevah ni kompromisa, brezpogojni katoličani smo. Ni pa tudi nobenega kompromisa v zadevah narodne enakopravnosti, brezpogojni člani slovenske narodne družine smo in ostanemo. Kdor tirja od nas narodno neznačajnost, je naš nasprotnik.

Bodimo celi Slovenci in bodočnost mora odločiti za nas!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·— Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Slovenci - cena za nemško prijateljstvo

Dunaj, 22. nov. 1934.

Sedanja Nemčija — tretje cesarstvo — ni imperijalistična, ne zahteva ničesar tujega, hoče samo pravico in zahteva od sosednjih držav samo svoje!« To so besede, ki jih izgovarjajo dan za dnevom predstavniki tretjega cesarstva. Kako ta pravičnost izgleda v resnici, vidimo Slovenci na zelo jasen način iz slike, ki so jo objavili nemški listi. Kje so torej tiste krivice, ki so se zgodile Nemcem in kakšne pravice zahtevajo Nemci?

Po njihovem mnenju je Koroška spet v veliki nevarnosti samo zato, ker Slovenci poudarjamo, da so naše narodnostne meje preko sedanjega našega državnega ozemlja. Krivično je to, da ne priznamo, da na Koroškem ni več Slovencev in nočemo priznati, da so tam samo Nemci. Krivica se je nadalje zgodila Nemcem, ker smo dobili brez plebiscita po mirovnih pogodbah malo koroško občino Jezersko (Seeland na zemljevidu), kjer ni bilo nikdar in tudi danes ni nobenega Nemca, pa so jo vseeno »ugrabili« Jugoslovani. Krivica je to, da smo dobili Mežiško dolino, da smo dobili Južno Štajersko. Vse do Save je »nemško ozemlje« — četudi seveda tu že od davnih časov, ko so prišli Slovenci v te kraje, prebivajo samo Slovenci. Šele pozneje so prišli Nemci, tvorijo tu neznatno manjšino, pa vendar je to »nemška zemlja«.

Kaj imamo Slovenci pričakovati od kakega Anschlussa, to nam zelo jasno pove ta zemljevid. Ne bi bile meje na sedanjih državnih mejah proti Avstriji, daleč do Save in preko Karavank bi zahtevali kmalu Nemci »svoje meje«, ne bi obstali s svojimi zahtevami preje, da bi prišli do Jadranskega morja. Saj pravi časopis, ki je ta zemljevid priobčil:

»Tako velika je bila naša moč, tako daleč je segal naš pogled, take so bile naše sanje: od Gardskega jezera in Piave do Dona in Črnega morja, od širnih planjav Baltika do višav Albanije.«

Kavčuk iz krompirja

Blokada Nemčije v svetovni vojni je povzročila, da so Nemci nekatere važne surovine pričeli izdelovati na umeten način. Med sirovine, ki se rabijo v vojski spada tudi kavčuk. Zaradi tega so Nemci med vojno začeli izdelovati umeten kavčuk v Leverkusenu, in sicer jim je pri tem služil kot izhodiščni materijal aceton. Ko je zmanjkalo acetona, so začeli kavčuk izdelovati iz oglja. Okrog 20.000 ton umetnega kavčuka, ki so ga izdelali med vojno, je zelo povečalo odporno silo Nemčije.

Danes imajo že skoraj vse države svoje posebne formule za izdelovanje umetnega kavčuka, ker to pač nalaga negotova bodočnost.

V začetku leta 1928 je bil celo razpisan natečaj za najboljši in najcenejši postopek izdelovanja umetnega kavčuka. Toda od vseh udeležencev natečaja je pokazal zadovoljive rezultate le kemik prof. Lebedev. Napravil je na silno preprost način 2 kilograma kavčuka, in sicer iz krompirja, iz katerega je najprej napravil špirit. Iz alkohola se napravi devinil, tipični ogljikov hidrat, ki se z enostavnim kemičnim postopanjem pretvori v kavčuk. Lebedev je napravil tudi poseben aparat, ki znatno skrajša ta kemični proces. Iz 50 kilogramov krompirja se dobi 12 litrov špirita, iz tega pa v najslabšem slučaju pol kilograma kavčuka.

Leta 1929 so že napravili poskusno tovarno, v kateri je postal ravnatelj bivši mornar Pekov. Ta se je kljub temu, da ni razumel ničesar o kemiji, z veliko energijo vrgel na delo. Produkcija pa je naletela na vedno nove tehnične težkoče. Pozneje je dobil predsednik trusta za gumijasto robo Osipov nalog, da zgradi še tri tvornice.

Vsaka teh tvornic je zgrajena tako, da producira letno lahko 10.000 ton kavčuga iz krompirja. Za to pa bi bilo treba tri milijone ton krompirja, oziroma bi morali 300.000 hektarjev polja zasaditi s krompirjem. Taka obremenitev poljedelstva pa bi bila naravnost katastrofalna. Sedaj se proizvaja v Franciji letno vsega skupaj 7000 ton umetnega kavčuka, vendar je zelo drag, ker produkcija še ni dokončno urejena, komplicirani ustroj tovarn pa tirja velike izdatke.

Prekooceanske vožnje Zeppelina LZ 129

Nemec dr. Eckener, ki se je nekaj tednov mudil v Ameriki, kjer se je razgovarjal z interesiranimi krogi o vpostavitvi rednega zračnega prometa med Evropo in Ameriko, se je te dni vrnil v Friedrichshafen. Pri njegovem prihodu so ga seveda obkolili časnikarji, katerim je podal zanimivo izjavo.

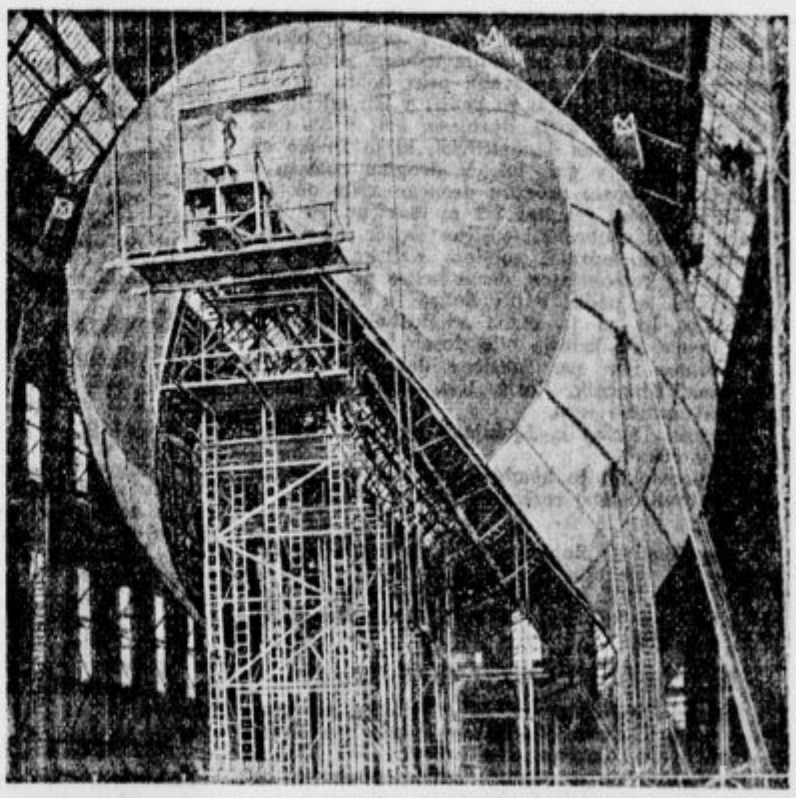

Dr. Eckener se je z Združenimi državami v glavnem že sporazumel, da bo novi nemški Zeppelin LZ 129, ko bo dograjen, v sredi julija prihodnjega leta začel z rednimi vožnjami v Ameriko in nazaj, in sicer vsakih 10 do 14 dni. Vzletel bo v Nemčiji, pristal pa v Lakehurstu ali Miami v Severni Ameriki. Te vožnje, ki bodo v začetku samo poskusnega značaja, bodo izvedene do tedaj, ko bo dograjena zrakoplovna lopa v Riu de Janeiru. Ta lopa bo dograjena oktobra prihodnjega leta. Interesirane ameriške oblasti so zagotovile dr. Eckenerju polno podporo za poskusne vožnje. Dale so mu na razpolago obsežno lopo v Lakehurstu in Miami kakor tudi vse potrebne priprave za izdelovanje plina, popravilo zrakoplova itd.

LZ 129 bo poleg 50 potnikov sprejel na krov lahko še 20 ton tovora in pošte. Vožnja bo po računih dr. Eckenerja trajala iz Nemčije v Združene države 48 ur, nazaj pa 55 ur. Vozna cena bo okrog 800 dolarjev, kar odgovarja srednjevrstni kabini na prekooceanskem parniku. Določil se bo tudi točen vozni red. Zveza z Južno Ameriko preko Oceana pa se bo upostavila takoj, ko bo dograjena lopa v Riu de Janeiru. Na tej progi bo opravljal promet »Grof Zeppelin«.

Na koncu je dr. Eckener glede na razne časopisne vesti o načrtu za zračno zvezo Holandije z njenimi otoki omenil, da je to preuranjeno. To zračno zvezo so hoteli vzdrževati s Zeppelini, toda do sedaj še nihče ni stopil v stik z nemškimi tovarnami Zeppelinov, niti on še ni bil obveščen o tem. Tudi vest, da se nameravajo Angleži udeleževati v medcelinskem zračnem prometu, mu ni znana. Tudi vesti o prevažanju plina helija iz Amerike v Friedrichshafen ne odgovarjajo resnici. LZ 129 se bo posluževal za poskusne vožnje v Ameriko vodika. Šele, ko bo stavljen redno v promet, ga bodo polnili s helijem.

Anekdote

V Halle ob Sali je bila velika glasbena prireditev in odbor je povabil skladatelja S p o n t i n i j a, naj osebno počasti prireditev in dirigira svoje delo. Spontini se zahvali za laskavo povabilo in ga sprejme. Na prsih ves okrašen z raznimi redovi stopi za dirigentski pult. Takrat pa pravi goslač v orkestru svojemu tovarišu: »Poglej, koliko redov ima Spontini. Mozart ni imel nobenega.« Spontini zasliši to opombo, pa pravi: »Da, gospod kolega, Mozart je bil lahko brez njih.«

* * *

Gledališki igralec Adalbert Matkowski se ni nikoli dovolj naučil svoje vloge. Pisma, ki so mu jih izročili na odru, je kar prebral. Neki njegov tovariš ga je hotel spraviti v zadrego in ga osramotiti na odru. Ko je prišel na oder, je izročil Matkowskemu »pismo«, prepričan, da se bo zmedel. Matkowski je vzel pismo in ko je videl, da je to prazen papir, je trenotek pomislil in nato vrnil pismo prinašalcu z besedami: »Ne morem brati, preveč sem ganjen, moje oči so polne solza. Prosim te, preberi ga ti!«

Njegov tovariš je bil ves zmeden in je nekaj časa molčal, nato pa na splošen smeh občinstva odgovoril: »Oprosti, ne morem, pozabil sem svoja očala.«

Matkowski se je nato obrnil k občinstvu in dejal: »Oprostite, moje dame in gospodje, praznega papirja ne morem prebrati.«

* * *

Bernardu Shawu so predstavili neko londonsko lepotico, s katero je moral plesati. »Zakaj ne oblečete rokavic?« ga vpraša lepotica, ko so se razlegli po dvorani prvi zvoki godbe. — »Ni potrebno,« odgovori Shaw, »sai si bom po plesu umil roke.«

Nedeljski sport

Ilirija : Železničar (Maribor) 7:2 (4:0)

Ljubljana, 25. nov.

Danes so se nadaljevale podzvezne prvenstvene tekme in v Ljubljani sta si stala nasproti Ilirija in mariborski Železničarji. Na Stadionu se je zbralo okrog 600 gledalcev, ki so kljub mrzlemu vremenu vztrajali do konca borbe. Med gledalci smo opazili tudi nekaj Mariborčanov, ki so prišli s svojim moštvom v Ljubljano, vendar njihovo navijanje ni nič zaleglo. Kajti mariborski Železničar je danes tako slabo zaigral, da je moral kljub temu, da Ilirija ni imela prvovrstnega dne kloniti s tako visokim rezultatom. Ko je Ilirija spoznala slabosti svojega današnjega nasprotnika, se tudi ni preveč napenjala, tako da je bila igra pogostokrat jako neinteresantna.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Ilirija: Malič—Svetic, Berglez — Unter, Sočan, Pogačnik—Ice, Slapar, Pikič, Luce, Doberlet.

Železničar: Schweighofer — Frtngeš I, Wagner—Eferl, Frangeš II, Antolič—Lešnik, Ronjak, Pezdiček, Pavlin, Habit.

Ilirija je danes zasluženo odpravila mariborske goste s tako visokim rezultatom ter si priborila dve dragoceni točki, kljub temu, da ni bilo brez hib in vrzeli v njenem moštvu. Najboljši mož sploh je bil Pikič, ki je osobito v prvem polčasu briljiral. Je to odličen igralec, ki se znajde v vsaki situaciji in tudi iz vsake pozicije strelja precizno na gol, oziroma podaja svojemu solgralcu. Pikič je naš najboljši napadalec v Ljubljani in smo prepričani, da ne bo dolgo, ko bo oblekel državni dres. Malič ni imel posla in se zato danes ni imel prilike izkazati. Smoli nasprotnika se pa ima vsekakor zahvaliti, da ni žoga večkrat obtičala v njegovi mreži. Tudi ožja obramba se danes ni napenjala in je bila zlasti v prvem polčasu skoraj stalno v bližini sredine igrišča. V halfliniji se je najbolj odlikoval Pogačnik, dobra sta bila tudi Unter in Sočan. Njihove akcije so bile spričo slabega nasprotnikovega napada usmerjene predvsem v ofenzivno plat, radi česar je imel napad zelo olajšano stališče. Poleg Pikiča je bil prav dober še Slapar in tudi Ice se je danes dobro držal. Seveda, da z levo nogo ne zna streljati. Kljub visoki in zasluženi zmagi pa belo-zeleni niso zapustili najugodnejšega utisa, ker niso podali ravno prvorazredne igre. V prvem polčasu je bila njihova premoč sicer tolikšna, da nasprotnik sploh do sape ni prišel, v drugem polčasu, ko se je tudi Železničar malo skupaj vzel, pa je tudi Ilirija semtertje »plavala«. Ob hujšem nasprotniku bi belo-zeleni gotovo podali tudi drugačno igro.

Mariborski Železničar pa ni izpolnil naših nad. Mnogo več smo pričakovali od njega. Z njegovo zmago sicer ni nihče računal, vendar se je splošno mislilo, da bo odpornejši. Kot bi izgubil vsako zaupanje sam vase, tako je igral. Kakor je začel, tako je igral ves prvi polčas, in šele v drugi polovici se je toliko znašel in spomnil, da je treba igrati tudi z glavo, ne samo z nogami. Nesmiselnega nabijanja in mimomahanja je bilo več ko dovolj. Moštvo je napravilo utis kakor bi bili igralci prvič skupaj. Zato o kaki smiselni igri, o premišljenih akcijah ali kombinaciji sploh ne more biti govora. In kolikor je bilo podajanja, je bilo tako netočno, da je žoga običajno prišla nasprotniku na noge. Izredno slabo je bilo levo krilo, dočim je bilo desno še dokaj na mestu. Voljo so imeli ti fantje in tudi požrtvovalnosti jim ni manjkalo, toda ni šlo in v drugem polčasu se jim je še utrujenost precej poznala. Priznati pa se mora, da jih je spremljala tudi precejšnja smola. Zastreljena enajstmetrovka in ena zrela situacija, ko se je žoga od prečke odbila v polje, sta zadosten dokaz, da bi žoga še dvakrat lahko našla pot v mrežo belo-zelenih. A kaj se hoče. Naj se potolažijo s tem, da se to ne dogaja samo njim, ampak vsem, ki igrajo nogomet.

Komaj se je igra začela, močno pritiska Ilirija, kar seveda ne ostane brez posledic. V tretji minuti se nudi Pikiču prilika in žoga že sedi v mreži. 1:0 za Ilirijo. Premoč Ilirije stalno narašča in igra se samo na polovici Železničarjev. v 14. minuti sledi korner proti Železničarju, ki ga pa Ilirija ne izrabi. Dve minuti nato se nudi zopet Pikiču prilika in žoga je že v mreži. Ta gol pa je padel iz čistega offsida in ga sodnik ne bi smel priznati. Pikič ne miruje. Že v 18. minuti pošlje tretjič žogo mimo vratarja Mariborčanov. V 33. minuti diktira sodnik korner proti Železničarju, minuto nato pa proti Iliriji, ki pa stanja ne spremenita. Še isto minuto sledi prosti strel iz 11 m proti Iliriji, ki ga pa strelja Železničar Maliču v naročje. Pikič zaključi v 42. minuti serijo golov, ki jih je sam dal in postavi v prvem polčasu stanje 4:0.

V drugi polovici postane igra sicer bolj odprta, a še vedno nezanimiva. V 2. in 4. minuti sledi korner proti Železničarju, v 5. pa proti Iliriji, a jih niti eni niti drugi niso mogli izkoristiti. V 20. minuti se razvije pred ilirijanskim golom ogorčena borba — Malič odbije, žoga gre zopet proti golu, se odbije od prečke, dokler ne gre končno preko prečke — in le sreči je pripisati, da ni šla žoga v mrežo belo-zelenih. V 22. minuti diktiranega kornerja proti Železničarju Ilirija zopet ni izrabila. Minuto nato postavi Slapar stanje 5:0 za svoje barve, v 27. minuti pa še Doberlet enkrat potrese mrežo gostov in stanje se glasi 6:0 za Ilirijo. Korner proti Iliriji v 30. minuti rodi ponovni korner, ki Železničarjem nič ne koristi. V 33. minuti se je končno tudi Mariborčanom nasmejala sreča in v 6:1 se spremeni rezultat. V 35. minut sledi korner proti Železničarjem in Doberlet ga z glavo spremeni v 7. gol za belozelene. V 42. minuti je še en korner proti Mariborčanom in v 43. minuti postavijo gostje s strelom na ilirijanski gol končno stanje 7:2.

Sodil je g Nemec, ki je napravil več napak zlasti v presoji rok v škodo obeh strank.

ILIRIJA B : KAMNIK 1:1

V predtekmi sta igrali ilirijansko B moštvo in Kamnik, ki sta izvojevali le neodločen rezultat.

Prvenstvo II. razreda

GRAFIKA : SLOVAN 2:2 (1:1)

Danes popoldne sta se vršili na igrišču Slovana dve prvenstveni tekmi, ki sta bili obe prav zanimivi in so precej številni gledalci prav gotovo prišli na svoj račun. Kot prvi par sta nastopila Slovan in Grafika. Navzlic premoči Grafike se je prvi polčas končal 1:1. V drugem polčasu je Grafika kmalu dosegla vodilni gol, nakar je pritisnil Slovan in malo pred koncem z 11 metrovko izenačil. Igra je bila prav napeta in fair. — Sodil je g. Jordan.

MLADIKA : MARS 2:1 (1-0)

Kot drugi par sta nastopila Mars in Mladika. V tej igri je bila v prvem polčasu boljša Mladika ter zaključila prvi polčas z 1:0. V drugi polovici igre je Mars izenačil, a tik pred koncem je zabila Mladika zmagonosni gol ter tako proti vsemu pričakovanju odnesla obe točki. Sodil je g. Lukežič.

SLOGA : KOROTAN 4:1
REKA : SVOBODA 6:1 (3:1)
JADRAN : SLAVIJA 6:1 (2:1)

Mariborski sport

Maribor, 25. novembra.

MARIBOR : HERMES (Ljubljana) 2:1 (1:1)

Ljubljanski železničarji so morali kloniti pred močnejšim nasprotnikom. Igra v prvem polčasu razen ostrega tempa ni nudila ničesar, drugi polčas pa so belo-črni predvedli prav dobro igro in zasluženo zmagali. Goli so padli: v 23. minuti po lepi akciji levega krila Hermesa, 1:0; v 31. min. radi roke prisojena 11 metrovka, ki jo Duško sigurno pretvori v gol, 1:1. V drugem polčasu v 15. min. po lepem prodoru desnega krila postavlja Miloš končni rezultat 2:1 za Maribor. Pri Mariboru je bil v obrambi odličen Najžer, Koren pa je svoje delo opravil solidno. Krilska vrsta je bila slabša kot običajno, desni krilec pa nemogoč. V napadu je padla v oči dobra in agilna igra Priverška, ki pa je razen v Duškotu našel le malo opore. Od kril je bilo desno boljše.

Hermes ima par igralcev dobre kakovosti: Košenina, Klančnik, Kariš, Kos, dočim so drugi pokazali začetno igro.

Sodnik Deržaj iz Ljubljane je imel igro sigurno v rokah.

V predtekmi je kombinirano moštvo »Svobode« odpravilo slabo rezervo Maribora s 5:1.

★

Dopoldne sta Rapid in Svoboda izrabila prost termin ter povabila oba ptujska kluba k prijateljski tekmi. SK Rapid : SK Ptuj 7:0 (3:0). Sodnik Kopič. — SK Svoboda : SK Drava 5:3 (2:3). Sodnik Kager.

BSK : Concordia 6:1 (2:1)

Zagreb, 26. okt. nov. b. Z velikim zanimanjem so pričakovali današnjo tekmo med BSK in Concordio. Corcordia v začetku ni igrala slabo, vendar pa je pozneje precej popustila in v premoč je stopil BSK. V prvem polčasu je bil rezultat 2:1 za BSK. V drugem polčaus je bila igra mnogo bolj živahna in odprta. BSK-u se je posrečilo, da doseže v drugem polčasu še štiri gole, tako da je bil končen izid 6:1 za BSK. Tekma je bila sijajno obiskana. Sodil je g. Višnjić.

Jugoslavija : Bask 3:2 (1:2)

Belgrad, 25. nov. b. Danes je na igrišču Jugoslavije pred več kakor 3000 gledalci bila odigrana prijateljska nogometna tekma med Jugoslavijo in Baskom. Vreme je bilo sicer krasno, toda igrišče je bilo vse razmočeno od dežja ter igra ni nudila posebnega užitka. V prvem polčasu se je igra končala z 2:1 za Bask, v drugem polčasu pa je bila Jugoslavija srečnejša in je spretni Sekulič zaključil igro s 3:2 v korist Jugoslavije. Sodil je zelo slabo g. Letić.

★

Subotica: ŽAK:Concordia 6:1; Sand:Subotiški sportni klub 3:1 .

Varaždin, 25. nov. b .Gradjanski:Slavija 3:1 (2:0).

Zagreb, 25. nov. b. V Zagrebu je bilo danes odigranih veliko število prvenstvenih nogometnih tekem. Igralo je 10 klubov s 550 igralci na šestih igriščih. Zagrebški sportniki ne pomnijo, da bi do sedaj kdaj igralo toliko igralcev na en dan.

Čakovec, 25. nov. b. SK Celje:ČSK 1:1.

Sestanek veslaških klubov

Belgrad, 25. nov. b. Davi je bil v prostorih veslaškega kluba v Belgradu sestanek veslaških klubov, na katerem se je pričela diskusija o novonastalem položaju ter se je govorilo o prenosu veslaške zveze v Belgrad. Ker delegati niso imeli pooblastila svojih klubov za tozadevno debato, je ostalo vprašanje odprto in se bo sklical sestanek delegatov pozneje, da se to vprašanje končno reši. Jugoslovanska veslaška zveza je bila ustanovljena leta 1922 v Belgradu in na prošnjo Belgrajčanov prenešena v Split. Po precejšnji kampanji pa je bil v preteklem letu prenešen njen sedež v Šibenik. Sedaj, po ostavki šibeniške uprave, vodi posle zveze predstavnik ministrstva za fizično vzgojo naroda.

Burna skupščina

Subotica, 25. nov. b. Danes je bila tu izredna skupščina subotiške nogometne podzveze, kjer je večina članov podala ostavko. Na seji skupščine je bilo zastopanih 59 pooblastil. Na skupščini je prišlo na ostrih sporov med opozicijo, radi česar je morala intervenirati policija, ki je skupščino razpustila. Z zadevo se bo bavila v najkrajšem času JNZ.

Površnike, usnjene suknjiče,
obleke itd. kupite najcenejše pri A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Prenapolnjena bolnišnica

Ljubljana, 25. nov.

Razmere v ljubljanski bolnišnici postajajo vedno bolj obupne. Naval bolnikov na bolnišnico je izredno velik in mora bolnišnica odklanjati vse take, ki se morejo zdraviti doma. Bolnišnici primanjkuje samo sedaj, ko sprejema najbolj nevarno bolne, okoli 100 postelj. Ako bi pa sprejela vse, ki se zatekajo, bi bilo potrebno več sto novih postelj. Število bolnikov, ki leže na tleh, raste od dneva do dneva. Dermatološki oddelek ima n. pr. 60 postelj in 100 bolnikov, to se pravi, da leži 40 bolnikov na tleh. Do zadnjega kotička napolnjen je kirurški oddelek. Isto velja za nevrološki oddelek in prav tako tudi za druge oddelke. Do danes je bolnišnica sprejela 21.500 bolnikov, to je mnogo več, kakor lani vse leto. Potreba razširitve bolnišnice, oziroma razbremenitve postaja vedno bolj očitna.

Pravijo: Če v noge zebe, zebe v dušo

Pa je tudi res neprijetno biti obut v mrzle in vlažne čevlje. Higienski vložek **SETA** ogreje suhe čevlje in nogavice, kar je predpogoj za tople in zdrave noge in za trajnost čevljev. - Še danes po **SETA** vložke

Nevarna nesreča na lovu

Ljubljana, 25 nov.

Ljubljanska bolnišnica je danes sprejela 15-letnega delavčevega sina Stanka Ponikvarja iz Gornjega Golega. V ižanskih hribih so imeli lovci danes dopoldne velik lov. Ko je neki lovec streljal na zajca je zadel Ponikvarja in ga obstrelil v glavo in v trebuh. Deček je dobil smrtnonevarne poškodbe ter so ga v bolnišnico prepeljali že skoraj umirajočega.

Za svetovno prvenstvo v rokoborbi

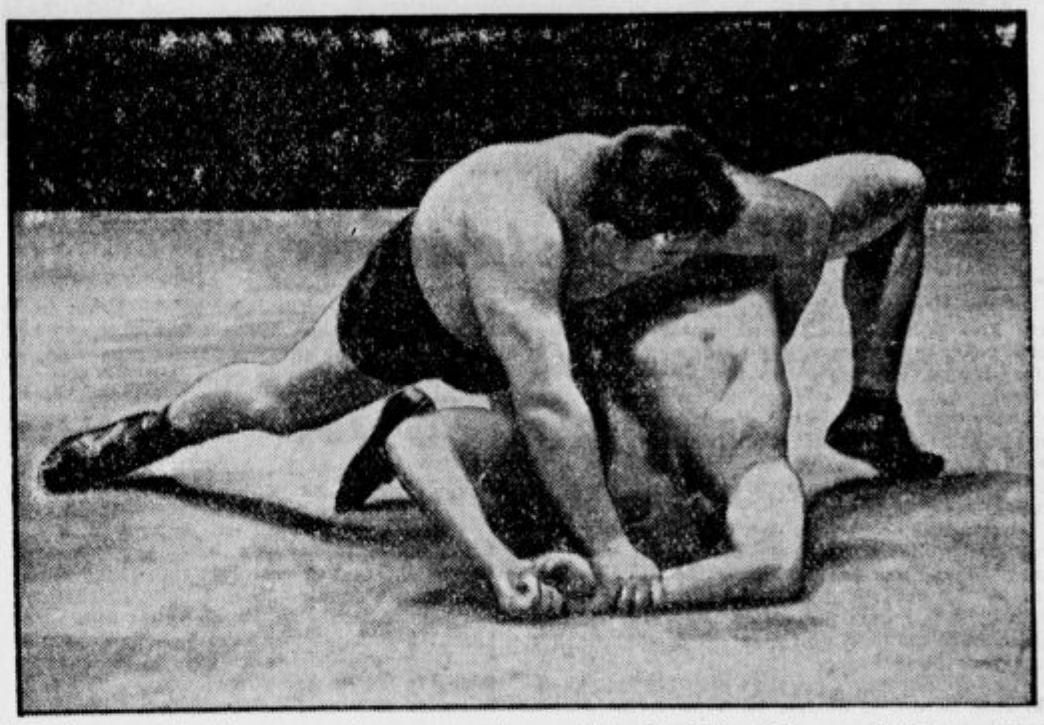

V Berlinu se vrše tekme za svetovno prvenstvo v rokoborbi. Naša slika nam kaže trenotek iz borbe med Fincem Wichtonenom in Jugoslovanom Keršičem, v kateri je Finec v peti minuti premagal našega rojaka.

Velika tatvina v Mariboru

35.000 Din ukradenih

Maribor, 25. novembra.

V mariborski kriminalni kroniki že dolgo nimajo zabeležene tako velikopotezne tatvine, kakor je bila izvršena snoči. Neznanci so okradli tkalskega mojstra Stanislava Koružnjaka na Meljski cesti 85, ter odšli z bogatim plenom. Na lice mesta so bili še snoči poklicani policijski strokovnjaki, ter so prišli vodja kriminalnega oddelka g. Cajnko, daktiloskop Grobin s policijskim psom in več detektivov.

Kako je bila tatvina izvršena?

Stanovanje tkalskega mojstra Koružnjaka sestoji iz sobe in kuhinje ter se nahaja v prvem nadstropju. Vhod je s hodnika v kuhinjo in od tam v spalnico. Vhodna vrata so zaklenjena s patentirano ključavnico, ki je vlomilec ni mogel odpreti. Zato je vtaknil med vrata močno dleto ali nekaj sličnega ter s silo dosegel, da se je zapah ključavnice zvil. Vrata iz kuhinje v spalnico niso bila zaklenjena. Brez ovire je prišel na ta način v sobo, odprl je s ključem, ki je tičal v vratih omare, predal v omari. V predalu je bila knjižica, ki jo je vlomilec odprl. Med listi knjižice so se presenečenemu nasmejali tisočaki in stotaki, vsega skupaj

35.000 dinarjev.

20.000 Din je bilo v tisočakih, 15.000 pa v stotakih. Knjižica je bila vložena med perilo v levem kotu predala. Ali je vlomilec dobro vedel za bogati zaklad, ali pa se je zadovoljil z nepričakovanim visokim plenom, skratka, ostalega perila v predalu ni več razmetaval. Sumljivo je tudi, da je pustil predale prve omare nedotaknjene prav tako predale v psihi in nočnih omaricah, čeravno je bilo tudi tam nekaj denarja. Koružnjak in njegova žena sta zaposlena v sosednji tovarni M. Rozner, kjer sta popoldne delala. Okoli pol 17 je prišel domov v istem nadstropju stanujoči 17-letni Feliks Teršovec in opazil vhodna vrata Koružnjakovega stanovanja odprta. Poklical je mater in oba sta ugotovila vlom. Nato je stekel v Rosnerjevo tovarno in obvestil Koružnjaka, ta pa je takoj telefoniral po policijo.

Kdo je vlomilec?

Policija je takoj energično začela preiskovati. Prvo sled je našel policijski pes; vodila je iz sobe čez dvorišče na cesto in potem do vhoda na dvorišče lesne industrije Drava, od tam pa kakih 200 m zadaj med nakopičenim lesom. Tam se je sled izgubila. Vodijo pa tam poti v Einspielerjevo ulico in pa na Meljski hrib. Daktiloskop Grobin pa je našel nekaj prstnih odtisov. Obenem je že sinoči aretirala policija dve osebi, o katerih sumijo, da so jim bile razmere pri Koružnjakovih dobro znane.

Tatvina toliko vsote je vzbudila po mestu veliko pozornost. Oškodovanega Koružnjaka pa je težko prizadela, ker so mu dolgi prsti odnesli vse prihranke, ki sta jih z ženo v dolgoletnem napornem delu pridobila. Usodno je bilo, da je kakor mnogi drugi, iz nezaupanja v denarne zavode hranil tolikšno vsoto doma čisto nezavarovano.

Mariborski drobiž

Zborovanje tekstilnega delavstva. Tukajšnja Jugoslovanska strokovna zveza je priredila v dvorani Zadružne gospodarske banke uspel sestanek tekstilnega delavstva. Na sestanku je poročal g. Kores o perečih delavskih vprašanjih zlasti o socijalni zakonodaji. Sestanek je bil dobro obiskan.

Hlapec padel pod voz. V Kopališki ulici se je pripetila včeraj popoldne huda nesreča. Z dvovprežnim vozom je peljal skozi Kopališko ulico hlapec Emeršič Franc. Vajeti so se zapletle konjem med noge in ko jih je na vozu stoječ uravnaval, je izgubil ravnotežje ter padel med konja. K sreči sta se pametni živali takoj ustavili, da ga nista povozili. Kljub temu pa je Emeršič tako hudo poškodovan, da so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

Smrtna kosa. V bolnišnici je umrla zasebnica gospa Paskva Lettig. Dosegla je starost 74 let. Naj počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

Pazite na svoje zdravje in na svojo obutev!

Turisti, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi pokliceno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu naj uporabljajo mazilo HEVEAX, za katero *jamčimo, da napravi vsako obutev nepremočljivo* — Dobiti jo je v vseh specijalnih trgovinah ali pri glavnem založniku: *Lekarna Mr M Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1.*

Za Miklavža

se Vam nudi zaradi izpraznitve zaloge zelo ugoden nakup raznih aluminijastih izdač, orodja za otroke itd. — pri tvrdki **Stanko Florjančič**, železnina, Resljeva cesta št. 3 (vhod skozi dvorišče). V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice Kmetske ter Ljudske posojilnice v Ljubljani. Trgovci znaten popust. — Ne zamudite ugodne prilike!

Pri bolezni želodca

črevesja, jeter, ledvic, žolča, hemeroidov, skleroze - falzificirane grenčice več škodijo kakor koristijo, dočim domača, naravna **Jordan grenčica** odlično deluje, če jo uživate dnevno po 1 čašo. - Dieta ni potrebna. Prijetna za piti. Lastnik Rupp, Beograd, Čika Ljubina 18.

Brez posebnega obvestila.

✚

Tužnega srca naznanjam, da je Vsemogočni Bog poklical mojega ljubljenega in plemenitega soproga, oziroma zlatega papačita, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

Ivana Arharja

inšpektorja drž. žel. v pokoju

dne 25. novembra, previdenega s tolažili svete vere.

Zemeljski ostanki dragega pokojnika bodo pokopani v ponedeljek, dne 26. novembra ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti Detelova ulica 6 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1934.

ANICA, soproga; IVICA, hčerka; RUDOLF, brat
in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Izdaja konsorcij »Ponedeljskega Slovenca«. Zastopnik Miha Krek. Urejuje Ciril Kočevar. Tiska Jugoslovanska tiskarna. Zastopnik: K. Čeč.